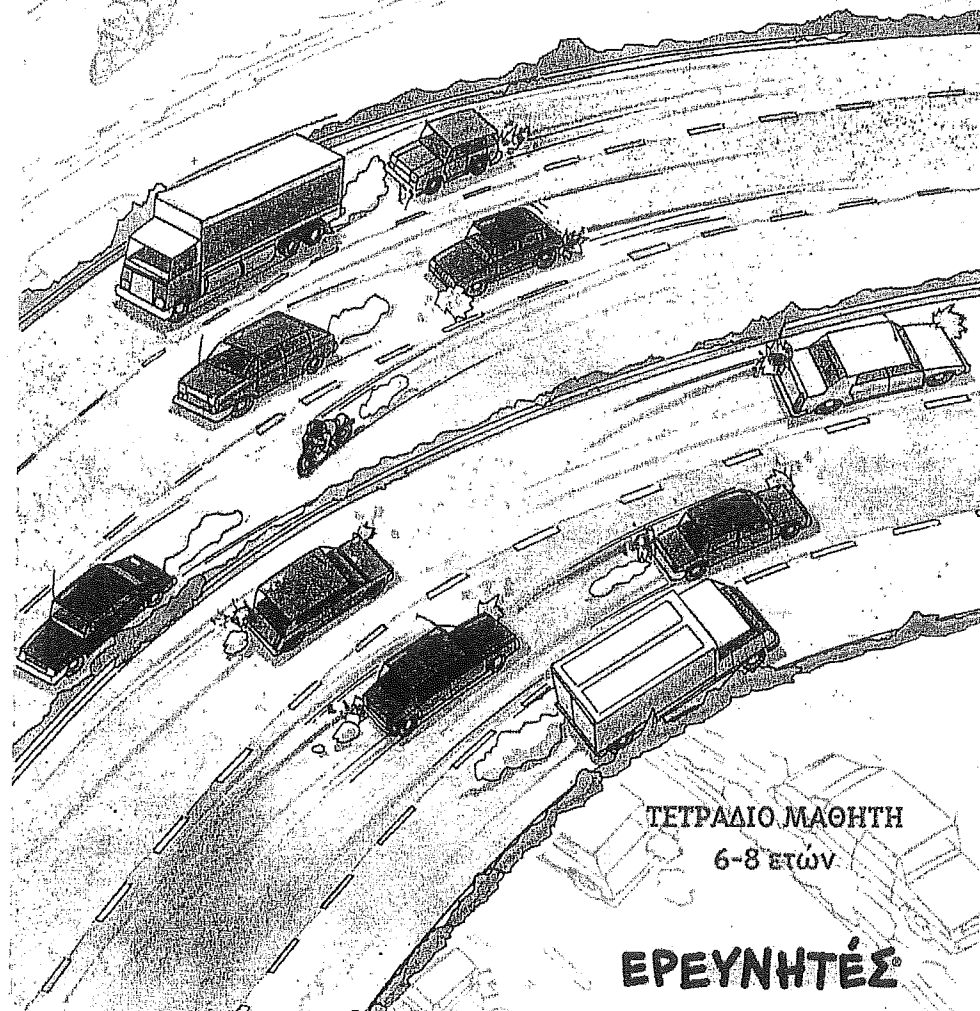

- Ampofo-Boateng, K. & Thomson, J.A., «Pupils' perception of safety and danger on the road». *British Journal of Psychology* 82, 1991 σ.487-505.
- Ampofo-Boateng, K. & Thomson, J.A., Grieve, R., Pitcairn, T., Lee, D.N. and Demetre, J.D., «A developmental and training study of pupils' ability to find safe routes to cross the road». *British Journal of Developmental Psychology* 11, 1993 σ.31-45.
- Colborne, V.H. & Sargent, J.K., «A survey of road safety in schools: education and other factors». Transport and Road Research Laboratory, Department of the Environment, RRL Report LR 388. 1971.
- Cross, T.R. & Pitekethly A., «Speed, education and children as pedestrians: a cognitive change approach to a potentially dangerous naïve concept». *International Journal Science Education*, 10 (5), 1988 σ.531-540.
- Duckitt, A., «Alcohol, Adolescence and Road Accidents». *Safety Education*, 6 (1), 1980 σ.10-11.
- Numenmaa, T. & Syvanen M., «Teaching road safety to children in the age range 5-7 years». *Paedagogica Europea*, 9 1974, σ.151-161.
- Dunne, E. & Bennett N., «Talking and Learning in Groups». London: Macmillan, 1990.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
& ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

«Κυκλοφοριακή Αγωγή - Ατυχήματα»

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΜΑΘΗΤΗ
6-8 ΕΤΩΝ

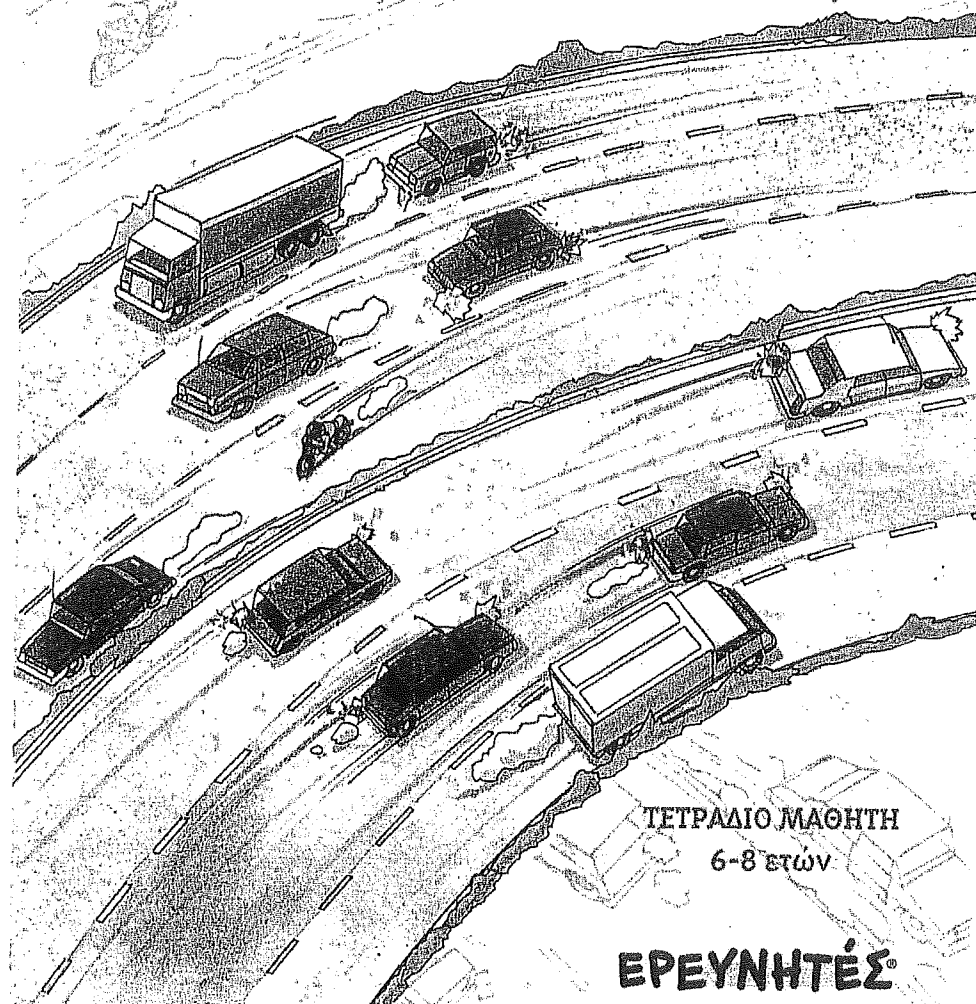
ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

- Ampofo-Boateng, K. & Thomson, J.A., «Pupils' perception of safety and danger on the road». *British Journal of Psychology* 82, 1991 σ.487-505.
- Ampofo-Boateng, K. & Thomson, J.A., Grieve, R., Pitcairn, T., Lee, D.N. and Demetre, J.D., «A developmental and training study of pupils' ability to find safe routes to cross the road». *British Journal of Developmental Psychology* 11, 1993 σ.31-45.
- Colborne, V.H. & Sargent, J.K., «A survey of road safety in schools: education and other factors». Transport and Road Research Laboratory, Department of the Environment, RRL Report LR 388. 1971.
- Cross, T.R. & Pitekethly A., «Speed, education and children as pedestrians: a cognitive change approach to a potentially dangerous naïve concept». *International Journal Science Education*, 10 (5), 1988 σ.531-540.
- Duckitt, A., «Alcohol, Adolescence and Road Accidents». *Safety Education*, 6 (1), 1980 σ.10-11.
- Numenmaa, T. & Syvanen M., «Teaching road safety to children in the age range 5-7 years». *Paedagogica Europea*, 9 1974, σ.151-161.
- Dunne, E. & Bennett N., «Talking and Learning in Groups». London: Macmillan, 1990.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
& ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

«Κυκλοφοριακή Αγωγή - Ατυχήματα»

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΜΑΘΗΤΗ
6-8 ΕΤΩΝ

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

Κεφάλαιο Ι

Όλη η τάξη μια ομάδα!

Δραστηριότητα 1

Ποιος είναι αυτός ή αυτή που γνωρίζεις λιγότερο στην τάξη σου;

Αφού μιλήσεις μαζί του ή μαζί της και περιγράψεις με λίγα λόγια τον εαυτό σου, σημείωσε εδώ μερικά από τα στοιχεία που σου είπε ο συμμαθητής σου ή η συμμαθήτριά σου για τον εαυτό του/της και όταν έρθει η σειρά σου παρουσιάσε τα στην τάξη.

Χωριστείτε σε ομάδες με τον τρόπο που σας λέει ο δάσκαλός σας ή η δασκάλα σας. Γράψτε εδώ τα μέλη της ομάδας σας και βρείτε ένα όνομα για την ομάδα σας.

Μέλη της ομάδας .....

Όνομα ομάδας .....

Δραστηριότητα 2

Ποιοι είναι οι κανόνες με τους οποίους πρέπει να συμπεριφέρεσαι στην ομάδα σου; .....

Δραστηριότητα 3

Σκεφτείτε τρόπους για να ζείτε καλά στην τάξη. Με το δάσκαλο ή τη δασκάλα σας συμφωνήστε για τους κανόνες που θα έχετε στην τάξη σας.

Δραστηριότητα 4

Με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας σας γίνετε ομάδες και παίξτε έναν από τους κανόνες που προτείνουν όλες οι ομάδες στην τάξη.

Υπάρχουν κανόνες που πρέπει να ακολουθείτε έξω από το σχολείο; Αναφέρετε μερικούς.

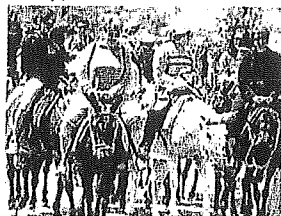
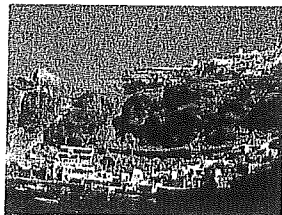
Συμπεραίνουμε

Η τάξη μας είναι μια ομάδα. Για να λειτουργεί σωστά .....

Κεφάλαιο 2

Μεταφορικά μέσα

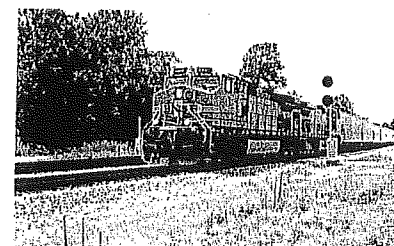
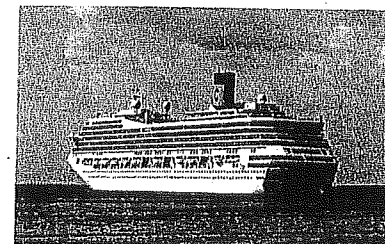
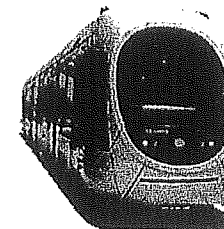
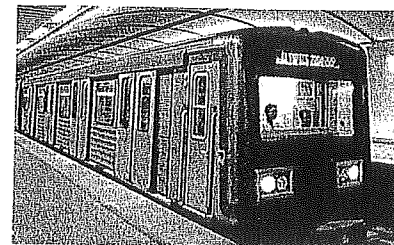
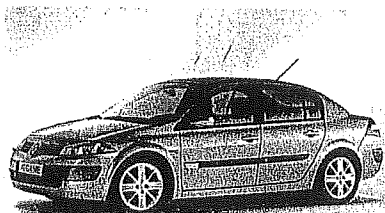

Όταν το πλοίο φτάνει στη Σαντορίνη, στο λιμάνι περιμένουν γαϊδουράκια για να μεταφέρουν τους επιβάτες στα Φυρά που βρίσκονται πάνω στο βράχο.

Εσείς πώς μετακινείστε για να πάτε στο σχολείο;

Δραστηριότητα 1

Μπορείτε να ονομάσετε τα παρακάτω οχήματα;

Ποια από τα παραπάνω μέσα θα χρησιμοποιούσατε για ταξίδια μεγάλων αποστάσεων;

.....

.....

Ποιο από τα παραπάνω οχήματα χρησιμοποιούν οι γονείς σας για να μετακινηθούν από το σπίτι στην εργασία τους;

.....

.....

.....

Γνωρίζετε ποια οχήματα ονομάζονται μέσα μαζικής μεταφοράς;

.....

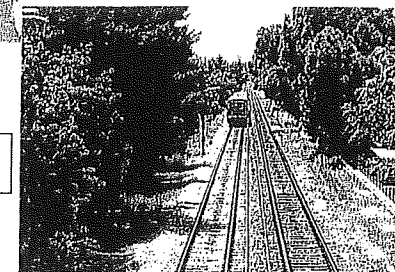
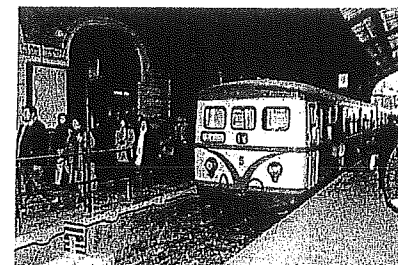
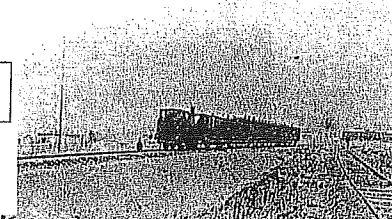
.....

.....

.....

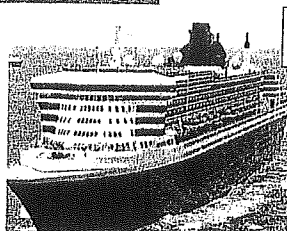
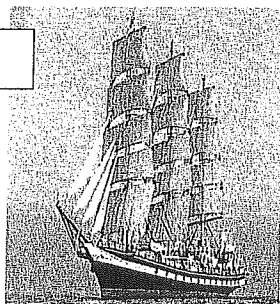
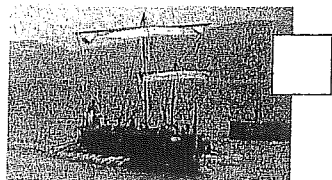
Δραστηριότητα 2

Βάλτε αριθμούς στις εικόνες, από το παλιό στο πιο σύγχρονο τρένο.

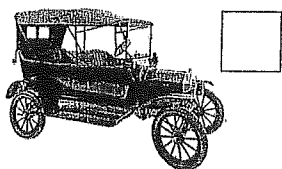
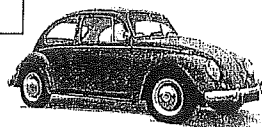
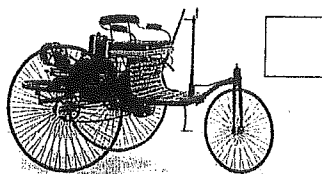
Δραστηριότητα 3

Βάλτε αριθμούς στις εικόνες, από το παλιό στο πιο σύγχρονο πλοίο.

Δραστηριότητα 4

Βάλτε αριθμούς στις εικόνες, από το παλιό στο πιο σύγχρονο αυτοκίνητο.

Συμπεραίνουμε

Τι είναι τα μέσα μεταφοράς;

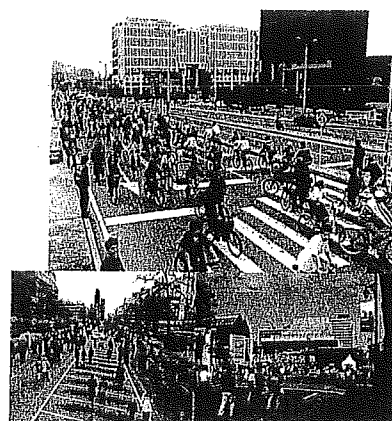
Τι είναι τα μέσα μαζικής μεταφοράς;

Ποιες είναι οι ομοιότητες και ποιες οι διαφορές τους;

Εργασία σε ομάδες

Η εβδομάδα 16-22 Σεπτεμβρίου ονομάζεται *Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Μετακίνησης*. Η τελευταία ημέρα της εβδομάδας ονομάζεται *Ημέρα χωρίς Αυτοκίνητο*.

Συζητήστε γιατί χρειάζεται η θέσπιση μιας τέτοιας ημέρας; Γιώς θα ήταν, αλήθεια, η ζωή μας με περισσότερα μέσα μαζικής μεταφοράς και λιγότερα αυτοκίνητα στους δρόμους;

Χωριστείτε σε ομάδες και ζωγραφίστε αφίσες με θέμα «Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Μετακίνησης». Σχεδιάστε στις αφίσες σας τα δικά σας φανταστικά μέσα μαζικής μεταφοράς.

Εργασία σε ομάδες

Διαλέξτε με την ομάδα σας ένα μέσο μεταφοράς. Σε ένα χαρτόνι γράψτε το όνομά του και ζωγραφίστε από κάτω την εικόνα του. Με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας σας αναζητήστε την ιστορία του στο λογισμικό «Ανακαλύπτω τις Μηχανές». Γράψτε στο χαρτόνι με λίγα λόγια την ιστορία του μέσου κάτω από την εικόνα του. Δημιουργήστε μια γωνιά στην τάξη, στην οποία κάθε ομάδα θα εκθέσει την εργασία της.

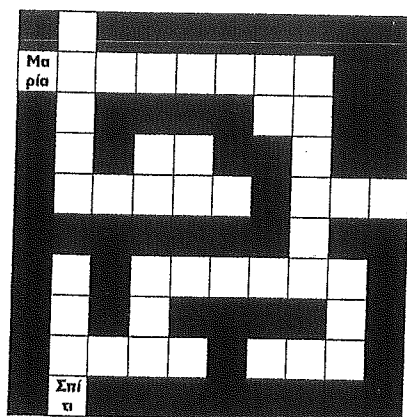
Κεφάλαιο 3

Διαδρομές στην περιοχή μας

Δραστηριότητα 1

Βοηθήστε τη Μαρία να φτάσει στο σπίτι της. Περιγράψτε τις κινήσεις της.

Δραστηριότητα 2

Μπορείτε να περιγράψετε δικές σας διαδρομές, που πραγματοποιείτε καθημερινά με τα πόδια; Εντοπίστε κάποια κτίρια με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, τα σπίτια κάποιων φίλων σας, καταστήματα...

.....

.....

.....

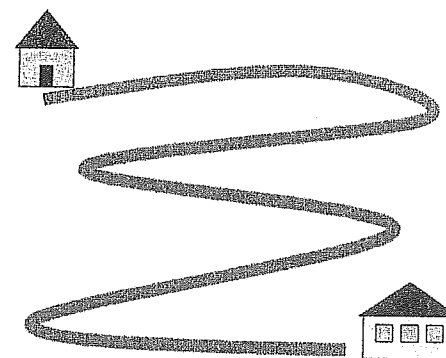
.....

.....

.....

Εργασία σε ομάδες

Η Κατερίνα ζει στη γειτονιά της εικόνας.

Κάθε ένας από την ομάδα σας μπορεί να ζωγραφίσει κτίρια, δέντρα, κ.ά. που συναντά η Κατερίνα όταν πηγαίνει από το σπίτι στο σχολείο της. Μετά περιγράψτε με λίγα λόγια τη διαδρομή της στις άλλες ομάδες.

Ζωγραφίστε στο χαρτί αυτή τη διαδρομή.

Συμπεραίνουμε

Καθημερινά κάνουμε διαδρομές για να φτάσουμε στον προορισμό μας. Τι πρέπει να κάνουμε για να μη χανόμαστε;

Κεφάλαιο 4

Από το σπίτι στο σχολείο!

Στις πλαγιές των Τζουμέρκων υπάρχουν χωριουδάκια που δεν έχουν δικό τους Δημοτικό Σχολείο. Οι μαθητές μετακινούνται με αυτοκίνητα των γονιών τους ή με λεωφορείο σε άλλο χωριό που έχει σχολείο. Κάποια παιδιά ξυπνούν από τις 5:00 το πρωί για να είναι στις 8:00 στο σχολείο τους, γιατί το χωριό τους είναι μακριά από το σχολείο και οι δρόμοι δύσκολοι.

Εσείς πώς μετακινείστε για να φτάσετε στο σχολείο;

- A) Παρέα με άλλους συμμαθητές σας;
- B) Με σχολικό λεωφορείο;
- Γ) Με τους γονείς σας;
- Δ) .....

Δραστηριότητα 1

Συζητήστε για τη διαδρομή που ακολουθείτε από το σπίτι προς το σχολείο. Σε ποια σημεία της διαδρομής υπάρχει κάποιος κίνδυνος; Γιατί;

.....

.....

.....

Εργασία σε ομάδες

1η Ομάδα

Γράψτε σε μικρές κάρτες τα παρακάτω σημεία της διαδρομής από το σπίτι στο σχολείο:

πεζοδρόμιο	φανάρι	διάβαση πεζών
------------	--------	---------------

Όταν ο δάσκαλος ή η δασκάλα σας σταματήσει τα παιδιά της δεύτερης ομάδας σε κάποιο σημείο της τάξης, τους δίνετε μια κάρτα.

2η Ομάδα

Παριστάνετε μαθητές που πηγαίνουν από το σπίτι τους στο σχολείο. Όταν σας πει ο δάσκαλος ή η δασκάλα σας να κάνετε στάση, σταματήστε. Πάρτε την κάρτα που θα σας δώσει η πρώτη ομάδα. Περιγράψτε στην τάξη τι πρέπει να κάνετε σε αυτό που δείχνει η κάρτα.

Δραστηριότητα 2

Τι είναι ο σχολικός τροχονόμος;

.....

..... ! .....

.....

Υπάρχει σχολικός τροχονόμος στο σχολείο σας ή σε κάποιο κοντινό σχολείο;
Αν υπάρχει, μια ομάδα παιδιών από την τάξη σας μπορεί να πάρει συνέντευξη από
τον τροχονόμο με τη βοήθεια του ερωτηματολογίου!

Ερωτηματολόγιο

*Ποιος είναι ο ρόλος του σχολικού τροχονόμου;

*Οι οδηγοί σας σεβονται;

Ναι ☐ Όχι ☐

*Σταματούν, όταν τους το ζητάτε;

Ναι ☐ Όχι ☐

*Διαμαρτυρονται;

Ναι ☐ Όχι ☐

*Οι μαθητές ακολουθούν τις οδηγίες σας;

Ναι ☐ Όχι ☐

*Μήπως οι μαθητές καθυστερούν να περάσουν το δρόμο, κάνοντας
μεταξύ τους αστεία;

Ναι ☐ Όχι ☐

*Νομίζετε ότι η παρουσία σας έχει εμποδίσει ατυχήματα;

Ναι ☐ Όχι ☐

*Πριν από την τοποθέτησή σας στη συγκεκριμένη θέση, είχαν γίνει ατυ-
χήματα;

Ναι ☐ Όχι ☐

*Τι θα συμβουλευάτε έναν οδηγό που κινείται κοντά στο σχολείο;

*Τι θα συμβουλευάτε έναν μαθητή που πηγαίνει από το σπίτι του στο
σχολείο;

Δραστηριότητα 3

Ο Γιώργος μένει στην πόλη. Πηγαίνει στο σχολείο με τα πόδια από μικρούς και
ήσυχους δρόμους, αλλά κάνει πολλή ώρα. Για να πάει στο σχολείο του πιο σύντο-
μα, μπορεί να διασχίσει μια κεντρική λεωφόρο. Τι κίνδυνος υπάρχει; Τι θα του
πείτε για να μην το κάνει; Πώς θα τον πείσετε;

Συμπεραίνουμε

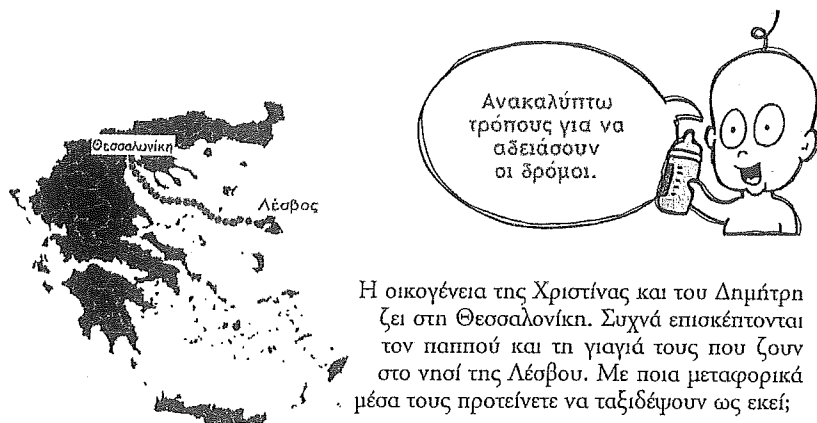
Καθημερινά ακολουθούμε την ίδια διαδρομή για να πάμε στο σχολείο.
Πάντα προσεχουμε...

Ανακοινώστε τις απαντήσεις του τροχονόμου στην τάξη σας.

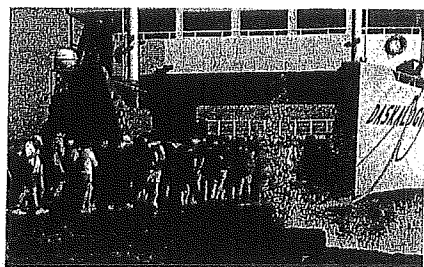
Κεφάλαιο 5

Ταξίδι στα κύματα και στα σύννεφα!

Δραστηριότητα 1

Η Χριστίνα και ο Δημήτρης πρό-
τειναν στους γονείς τους να πάνε στη
Μυτιλήνη με πλοίο. Βάλτε σε σειρά
αυτά που πρέπει να κάνουν, γράφο-
ντας αριθμούς στα κυκλάκια.

Επιβιβάζονται στο πλοίο.

Κλείνουν εισιτήρια.

Τακτοποιούνται στην καμπίνα.

Φτάνουν στο λιμάνι.

Δραστηριότητα 2

Χωριστείτε σε δύο ομάδες.

1η Ομάδα

Παριστάνετε παιδιά που είναι επιβάτες
του πλοίου.

2η Ομάδα

Παριστάνετε τους ναύτες και τον καπετάνιο του πλοίου.
Γράψτε σε κάρτες τα παρακάτω σημεία του πλοίου.

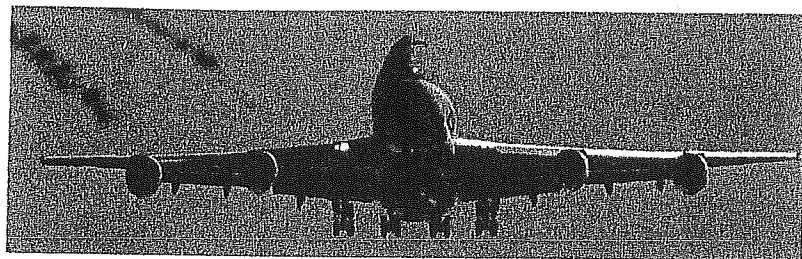

σωσίβια	βάρκες	κατάστρωμα	πilotήριο
---------	--------	------------	-----------

Ακολουθήστε τις παρακάτω οδηγίες. Ένα ή δύο παιδιά από κάθε ομάδα θα κάνουν
ό,τι γράφει μια γραμμή του παρακάτω πίνακα, μέχρι να τελειώσουν όλες οι γραμμές.

1η Ομάδα	2η Ομάδα
Δίνετε τα εισιτήριά σας.	Ελέγχετε να εισιτήρια των επιβατών.
Ζητάτε από τους ναύτες να σας δείξουν πού βρίσκονται τα σωσίβια.	Δείχνετε πού βρίσκονται τα σωσίβια. Λέτε ότι απαγορεύετε να πάρουν οι επι- βάτες τα σωσίβια αν δεν δώσετε εντολή.
Ζητάτε από τους ναύτες να σας δείξουν πού βρίσκονται οι βάρκες.	Δείχνετε πού βρίσκονται οι βάρκες. Λέτε ότι απαγορεύετε να μπουν οι επι- βάτες στις βάρκες αν δεν δώσετε εντολή.
Παίζετε μπάλα.	Λέτε ότι απαγορεύετε να παίζουν μπάλα στο πλοίο. Γιατί;
Σκαρφαλώνετε στο κατάστρωμα.	Λέτε ότι απαγορεύετε να σκαρφαλώ- νουν στο κατάστρωμα. Γιατί;
Μπαίνουν στο pilotήριο και κάνουνε φασαρία.	Λέτε ότι απαγορεύετε να μπαίνουν στο pilotήριο και να ενοχλούν τον καπετά- νιο. Γιατί;

Δραστηριότητα 3

Η οικογένεια του Δημήτρη και της Χριστίνας θα γυρίσουν πίσω στη Θεσσαλονίκη με αεροπλάνο από το νησί.

Βάλτε σε σειρά αυτά που πρέπει να κάνουν, γράφοντας αριθμούς στα κυκλάκια.

Επιβιβάζονται στο αεροπλάνο.

Κλείνουν εισιτήρια.

Φτάνουν στο αεροδρόμιο.

Κάθονται στις θέσεις τους.

Δραστηριότητα 4

Χωριστείτε σε δύο ομάδες.
Βάλτε έξι καρτέκλες σε δύο σειρές, ώστε να παριστάνουν τις θέσεις του αεροπλάνου.

1η Ομάδα

Παριστάνετε παιδιά που είναι επιβάτες του αεροπλάνου.

2η Ομάδα

Παριστάνετε τους αεροσυνοδούς.

Ακολουθήστε τις παρακάτω οδηγίες. Ένα ή δύο παιδιά από κάθε ομάδα θα κάνουν ό,τι γράφει μια γραμμή του παρακάτω πίνακα, μέχρι να τελειώσουν όλες οι γραμμές.

1η Ομάδα	2η Ομάδα
Βρίσκετε τις θέσεις σας.	Δεχνετε τους αριθμούς των θέσεων στους επιβάτες.
Βάζετε τις μικροαποσκευές σας στο ντουλάπι πάνω από τη θέση σας.	Βοηθάτε να κλείσουν τα ντουλάπια.
Κάθεστε και δένετε τις ζώνες σας.	Ελέγχετε αν όλοι οι επιβάτες έχουν δέσει τις ζώνες τους.
Ακούτε τις οδηγίες.	Λέτε ότι υπάρχουν σωσίβια κάτω από τα καθίσματα και δείχνετε τις εξόδους κινδύνου του αεροπλάνου.
Σηκώνεστε από τις θέσεις σας.	Ζητάτε να μη σπικάνονται οι επιβάτες αν δεν δώσει σήμα ο πιλότος.
Πετάτε τα ποτηράκια που σας έδωσαν για χυμό κάτω.	Λέτε να κρατήσουν τα ποτηράκια μέχρι να ξαναπεράσετε για να τα μαζέψετε.

Συμπεραίνουμε

Όταν μετακινούμαστε με πλοίο προσέχουμε:

.....

.....

Όταν μετακινούμαστε με αεροπλάνο προσέχουμε:

.....

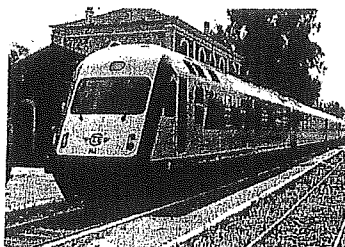
.....

Κεφάλαιο 6

Διαδρομές με ποδήλατο και τρένο

Η Ελευθερία και ο Κώστας πηγαίνουν σε ένα γειτονικό χωριό για το σχολείο με τρένο. Από το σπίτι τους μέχρι το σταθμό του τρένου μετακινούνται με τα ποδήλάτα τους.

Δραστηριότητα 1

Σε αρκετές χώρες στον κόσμο, όπως στην Ολλανδία και στην Κίνα, υπάρχουν ειδικά διαμορφωμένες λωρίδες κυκλοφορίας για τα ποδήλατα. Συμβαίνει το ίδιο και στην περιοχή σας;

Υπάρχουν τα παρακάτω στην περιοχή σας;

	Ναι	Όχι
Λωρίδες κυκλοφορίας για ποδήλατα		
Θέσεις στάθμευσης για ποδήλατα		
Σήματα για ποδήλατα		
Καταστήματα που νοικιάζουν ποδήλατα		

Δραστηριότητα 2

Πριν ξεκινήσετε μια διαδρομή με τα ποδήλάτα σας, τι προσέχετε;

.....

.....

.....

Τι πρέπει να προσέχετε, όταν κινείστε στο δρόμο με τα ποδήλάτα σας;

.....

.....

.....

Δραστηριότητα 3

Χωριστείτε σε δύο ομάδες.
Βάλτε έξι καρτέκλες σε τρεις σειρές,
ώστε να παριστάνουν τις θέσεις του τρένου.

1η Ομάδα

Παριστάνετε την Ελευθερία και τον Κώστα που είναι επιβάτες του τρένου.

2η Ομάδα

Παριστάνετε τους υπαλλήλους που εργάζονται στο σταθμό και στο τρένο.

Ακολουθήστε τις παρακάτω οδηγίες. Ένα ή δύο παιδιά από κάθε ομάδα θα κάνουν ό,τι γράφει μια γραμμή του παρακάτω πίνακα, μέχρι να τελειώσουν όλες οι γραμμές.

1η Ομάδα	2η Ομάδα
Αγοράζετε εισιτήριο.	Δίνετε εισιτήρια στο σταθμό.
Περιμένετε να έρθει το τρένο στην αποβάθρα.	Δεν αφήνετε τους επιβάτες να πατούν στις γραμμές του τρένου.
Μπαίνετε στο τραίνο και κάθεστε στις θέσεις. Δίνετε τα εισιτήριά σας στον ελεγκτή.	Ελέγχετε τα εισιτήρια των επιβατών.
Σπκώνεστε χωρίς να κρατιέστε από τις χειρολαβές.	Λέτε να κρατούνται οι επιβάτες από τις χειρολαβές. Γιατί;
Θέλετε να δείτε έξω από το παράθυρο.	Λέτε ότι απαγορεύετε να ανοίγουν τα παράθυρα και να βγάζουν το κεφάλι έξω οι επιβάτες. Γιατί;
Ρωτάτε πότε θα φτάσετε.	Λέτε να ακούν τις ανακοινώσεις των στάσεων.

Συμπεραίνουμε

Όταν μετακινούμαστε με ποδήλατο προσέχουμε:

Όταν μετακινούμαστε με τρένο προσέχουμε:

Κεφάλαιο 7**Φωτεινοί σηματοδότες – Διαβάσεις πεζών**

Τι συμβολίζουν τα παιδιά της εικόνας;

Βάλτε σε σειρά τα βήματα που πρέπει να ακολουθείτε για να διασχίζετε με ασφάλεια ένα δρόμο, γράφοντας αριθμούς στα κυκλάκια.

Περιμένω μέχρι να διαπιστώσω ότι μπορώ να διασχίσω με ασφάλεια το δρόμο.

Διασχίζω το δρόμο.

Σταματώ.

Ακούω και βλέπω.

Σκέφτομαι: ποιο είναι το κατάλληλο σημείο για να διασχίσω το δρόμο;

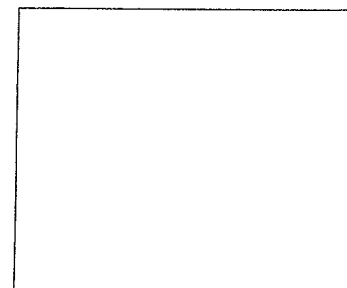
Δραστηριότητα 1

Συμπληρώστε το κείμενο:

Όταν στο σηματοδότη για τους πεζούς κάνει την εμφάνισή του ο «Γρηνόρνης», δηλαδή το πράσινο ανθρωπάκι, τότε εσείς:

Όταν στο σηματοδότη για τους πεζούς κάνει την εμφάνισή του ο «Σταμάτης», δηλαδή το κόκκινο ανθρωπάκι, τότε εσείς:

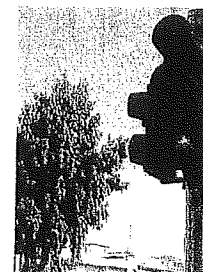

Μπορείτε να ζωγραφίσετε το «Σταμάτη»;

Δραστηριότητα 2

Συμπληρώστε τα κείμενα:

Ο φωτεινός σηματοδότης της διπλανής εικόνας σημαίνει ότι τα αυτοκίνητα...

Ο φωτεινός σηματοδότης της διπλανής εικόνας σημαίνει ότι τα αυτοκίνητα...

Ο φωτεινός σηματοδότης της διπλανής εικόνας σημαίνει ότι οι πεζοί...

.....

.....

.....

Ο φωτεινός σηματοδότης της διπλανής εικόνας σημαίνει ότι οι πεζοί...

.....

.....

.....

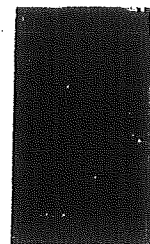
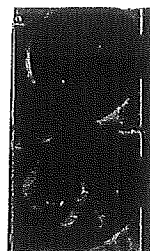
Σε πολλές μεγάλες πόλεις υπάρχουν φανάρια με ηχητική ειδοποίηση για τις αλλαγές στη σήμανση. Σε τι νομίζετε ότι χρησιμεύουν αυτού του είδους τα φανάρια; Ποιούς βοηθούν να μετακινηθούν με ασφάλεια;

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητα 3

1. Συμπληρώστε τις παρακάτω φράσεις με μία από τις λέξεις: διάβαση, διαβώ, διαβαίνοντας.

Μέρισε, βράχε, να .....

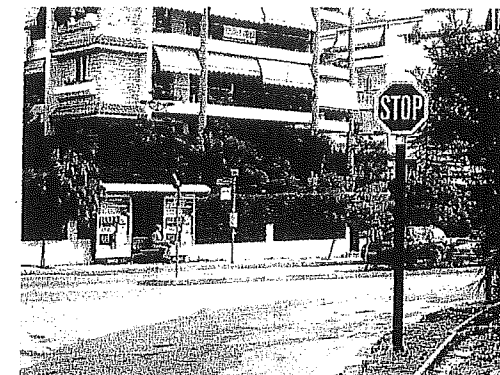
Η ..... των Άλπεων από τον Καρχηδόνο Αννίβα πραγματοποιήθηκε το 218 π.Χ.

..... τον ποταμό, φτάσαμε σε έναν εγκαταλειμμένο νερόμυλο.

2. Γνωρίζετε τι σημαίνει διάβαση πεζών; Στις παρακάτω εικόνες κυκλώστε το γράμμα εκείνο που αντιστοιχεί σε φωτογραφία διάβασης πεζών:

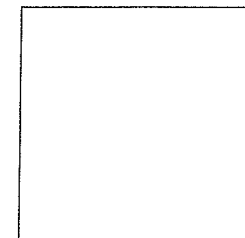
α

β

Σχεδιάστε τώρα το σήμα που συμβολίζει τη διάβαση πεζών.

Δραστηριότητα 4

Χωριστείτε σε ομάδες και πραγματοποιήστε τα παρακάτω:

Α. Διάβαση πεζών με φανάρι

Οι πεζοί φτάνουν στη διάβαση πεζών. Πατούν το κουμπί πάνω στο φανάρι, που θα σταματήσει την κίνηση των οχημάτων. Ο οδηγός πλησιάζει στη διάβαση πεζών. Το κόκκινο ανάβει. Ο οδηγός σταματά. Οι πεζοί περνούν γρήγορα τη διάβαση.

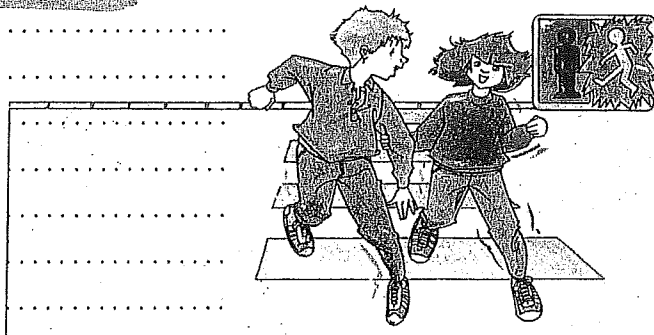
Β. Διάβαση πεζών χωρίς φανάρι

Οι πεζοί φτάνουν στη διάβαση πεζών. Παρατηρούν αριστερά και έπειτα δεξιά, για να διαπιστώσουν αν κάποιο αυτοκίνητο πλησιάζει. Περιμένουν να δουν αν θα σταματήσει. Την ίδια στιγμή ο οδηγός ενός αυτοκινήτου πλησιάζει. Καθώς φτάνει στη διάβαση, σταματά το αυτοκίνητο.

Οι πεζοί περνούν το δρόμο κάθετα, όσο πιο γρήγορα μπορούν.

Συμπεραίνουμε

Όταν θέλουμε να περάσουμε ένα δρόμο:

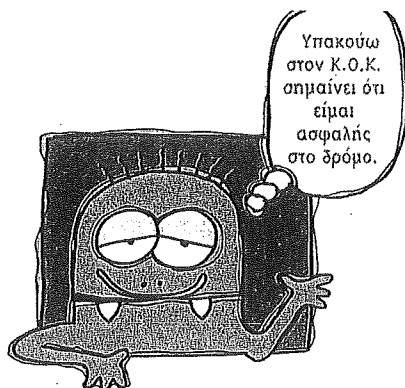
Εργασία για το σπίτι

Κάντε μια βόλτα με τους γονείς σας και παρατηρήστε τους δρόμους της γειτονιάς σας όπου υπάρχουν διαβάσεις πεζών και φανάρια. Συζητήστε για τη συμπεριφορά μας όταν περνάμε ένα δρόμο από μία διάβαση πεζών με ή χωρίς φανάρι.

Κεφάλαιο 8

Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.)

Δραστηριότητα 1

Τα αρχικά Κ.Ο.Κ. είναι ένα ακρωνύμιο. Αυτό σημαίνει ότι καθένα από τα τρία γράμματα είναι το πρώτο γράμμα μιας λέξης.
Για παράδειγμα Δ.Ε.Η. σημαίνει Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού.

Τι νομίζετε ότι σημαίνει Κ.Ο.Κ.;

- Κυκλοφορία Οχημάτων Καταστροφής
- Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
- Καταστρέψτε Ό,τι Κυκλοφορεί
- Κώδικας Ολικής Κυκλοφορίας

Τι καθορίζει ο Κ.Ο.Κ.;

.....

.....

.....

Συζητήστε με το δάσκαλο ή τη δασκάλα σας για την χρησιμότητα του Κ.Ο.Κ. και αναφέρετε μερικά παραδείγματα των κανόνων που πιστεύετε ότι περιλαμβάνει.

Δραστηριότητα 2

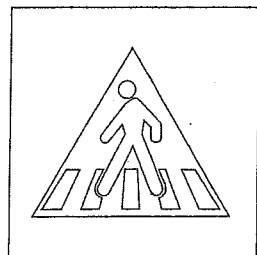
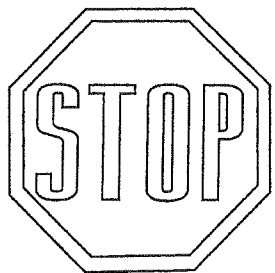
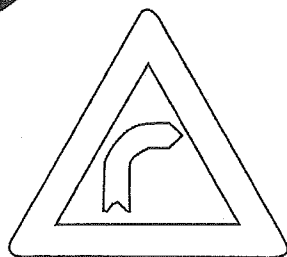
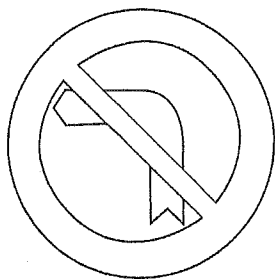
Γνωρίζετε τι περιλαμβάνει ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας;
Βάλτε σε κύκλο το α ή το β, όποιο νομίζετε ότι είναι σωστό.

1.
  - α. Ο οδηγός πρέπει να οδηγεί προσεκτικά και μάλιστα να δείχνει ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά, στους ηλικιωμένους, στα άτομα με ειδικές ανάγκες, και γενικά στους πεζούς.
  - β. Ο οδηγός δεν χρειάζεται να οδηγεί με ιδιαίτερη προσοχή. Ας είναι προσεκτικοί οι άλλοι.
2.
  - α. Η χρήση των ζωνών ασφαλείας είναι υποχρεωτική τόσο για τους οδηγούς όσο και για τους επιβάτες των οχημάτων.
  - β. Η ζώνη ασφαλείας είναι άχρηστη. Εκείνο που μετράει είναι ο οδηγός να είναι προσεκτικός. Δεν καταλαβαίνω γιατί τα καινούργια αυτοκίνητα έχουν ζώνες ασφαλείας και στα πίσω καθίσματα.
3.
  - α. Τα παιδιά μικρότερης ηλικίας μπορούν να κάθονται σε οποιαδήποτε θέση μέσα στο αυτοκίνητο και σίγουρα δεν χρειάζεται να φορούν ζώνη ασφαλείας.
  - β. Για τη μεταφορά παιδιών ηλικίας μικρότερης των 12 ετών με αυτοκίνητο πρέπει να χρησιμοποιούνται στα αυτοκίνητα ειδικά καθίσματα και ζώνες ασφαλείας.
4.
  - α. Οι πεζοί μπορούν να κινούνται όπου θέλουν και κυρίως στη μέση του δρόμου.
  - β. Οι πεζοί πρέπει να χρησιμοποιούν τα πεζοδρόμια.
5.
  - α. Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο, οι πεζοί μπορούν να κινούνται στο δρόμο, αλλά πρέπει να βαδίζουν αντίθετα με την κατεύθυνση της κυκλοφορίας των οχημάτων και όσο πιο κοντά στην άκρη του δρόμου.
  - β. Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο, οι πεζοί δεν μπορούν να κινούνται στο δρόμο. Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούν τα αυτοκίνητά τους.

Δραστηριότητα 3

Χρωματίστε τα παρακάτω σήματα.
Στη συνέχεια γράψτε κάτω από
το καθένα τι συμβολίζει.

Συμπεραίνουμε

Ο Κ.Ο.Κ. είναι

Κεφάλαιο 9

Κατασκευή σημάτων!

Δραστηριότητα 1

Τα σήματα μπορούν να διακριθούν σε τρεις κατηγορίες.
Α) Σήματα για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας.

(P-11)

(P-15)

Β) Σήματα για την αναγγελία κάποιου κινδύνου.

(K-1a)

(K-18)

Γ) Σήματα που δίνουν κάποια πληροφορία.

(Π-21)

(Π-35)

(Π-50)

Χωριστείτε σε τρεις ομάδες. Διαλέξτε μια κατηγορία σημάτων η κάθε ομάδα. Μπορείτε να επισημάνετε κάποια κοινά χαρακτηριστικά των σημάτων της κατηγορίας που διαλέξατε;

.....
.....

Εργασία σε ομάδες

Χωριστείτε σε ομάδες. Μοιράστε στις ομάδες σας τα παρακάτω σήματα. Ζωγραφίστε στο χαρτί που θα σας δώσει ο δάσκαλος ή η δασκάλα σας το σήμα σε μεγαλύτερο μέγεθος. Στο τέλος, τοποθετήστε στα σήματα που κατασκευάσατε σπιντρίγματα για να μπορούν να σταθούν.

Απαγορεύεται η αριστερή στροφή

Απαγορεύεται η δεξιά στροφή

Απαγορεύεται η στάθμευση

Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση

Επικίνδυνη δεξιά στροφή

Επικίνδυνη αριστερή στροφή

Υποχρεωτική διακοπή πορείας

(Π-21)

Διάβαση πεζών

Συμπεραίνουμε

Συμπεραίνουμε

Τα οχήματα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

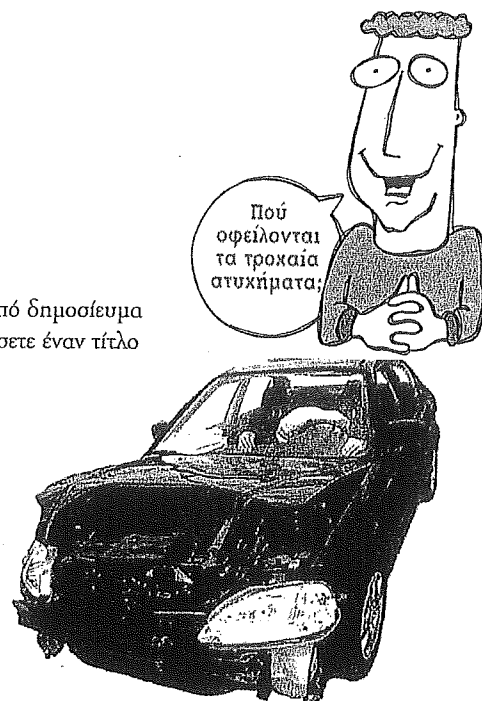
- A) .....
- B) .....
- Γ) .....

Κεφάλαιο 10

Τροχαία ατυχήματα!

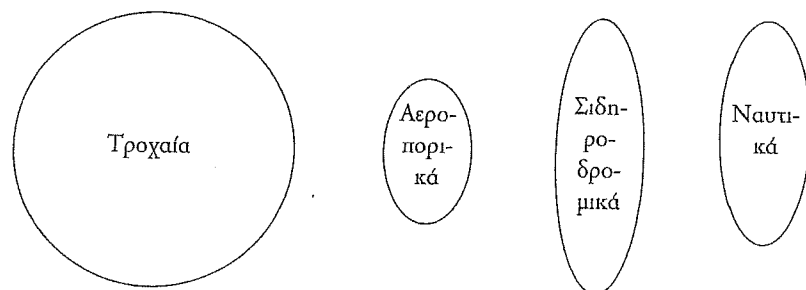

Η φωτογραφία προέρχεται από δημοσίευμα εφημερίδας. Μπορείτε να δώσετε έναν τίτλο στο άρθρο που συνοδεύει;

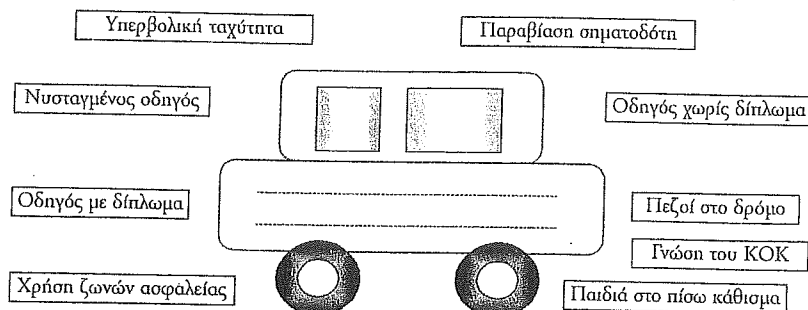
Δραστηριότητα 1

Τα μπαλονάκια παριστάνουν τα ατυχήματα με διάφορα μεταφορικά μέσα. Όσο μεγαλύτερο είναι το μπαλόνι, τόσο περισσότερα ατυχήματα συμβαίνουν σε ένα χρόνο με αυτό το μέσο. Παρατηρήστε τα μπαλόνια του 2007. Ποιο είναι μεγαλύτερο; Με ποιο μεταφορικό μέσο γίνονται τα περισσότερα ατυχήματα;

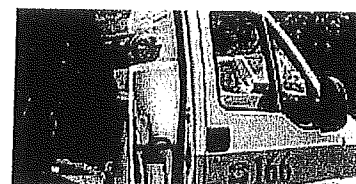
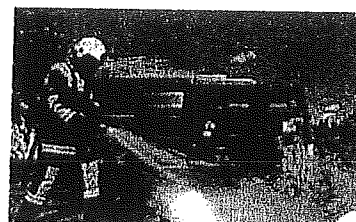
Δραστηριότητα 2

Αφίστε έξω από το αυτοκίνητο τις αιτίες τροχαίων ατυχημάτων και τραυματισμών και γράψτε μέσα στο αυτοκίνητο τις φράσεις που βοηθούν στην ασφαλή οδήγηση:

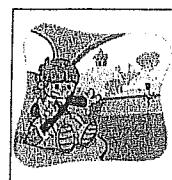
Δραστηριότητα 3

Ξέρετε τι πρέπει να κάνετε, αν συμβεί κάποιο ατύχημα; Ποιες αρχές πρέπει να καλέσετε στον τόπο του ατυχήματος; Γράψτε την αντίστοιχη αρχή κάτω από την εικόνα. Σημειώστε μέσα στον κύκλο το τηλέφωνο στο οποίο τις καλούμε.

Εργασία σε ομάδες

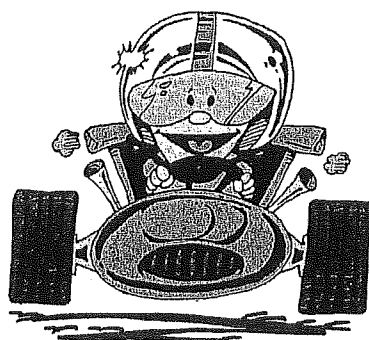
Χωριστείτε σε ομάδες και διαλέξτε μία από τις εικόνες. Παρουσιάστε τη στην τάξη με θεατρικό παιχνίδι. Είναι σωστό να γίνεται αυτό στο αυτοκίνητο ή όχι; Γιατί; Εξηγήστε στους συμμαθητές σας.

Συμπεραίνουμε

Τα κύρια αίτια των τροχαίων ατυχημάτων είναι

Όταν βρισκόμαστε μέσα το αυτοκίνητο ...

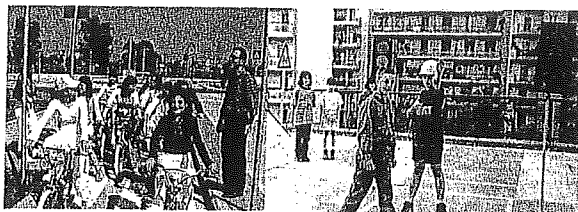
Κεφάλαιο II

Οι δρόμοι της πόλης στην τάξη μας!

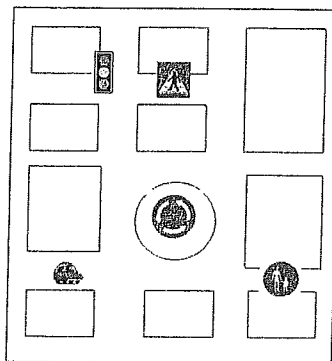

Δραστηριότητα

Χωρίζετε σε ομάδες και σχεδιάζετε σε ένα χαρτόνι ένα οδικό δίκτυο. Το δίκτυο θα περιλαμβάνει διασταυρώσεις, διαβάσεις πεζών, τους φωτεινούς σηματοδότες και τα σήματα που κατασκευάσατε σε προηγούμενο δίωρο. Στους δρόμους μπορούν να κινούνται αυτοκίνητα που θα κατασκευάσετε από χαρτόνι ή αυτοκίνητα από σπιρτόκουτα.

Το οδικό σας δίκτυο μπορεί να μοιάζει με το παρακάτω σχέδιο.

Συμπεραίνουμε

Το οδικό δίκτυο της πόλης μας αποτελείται από:

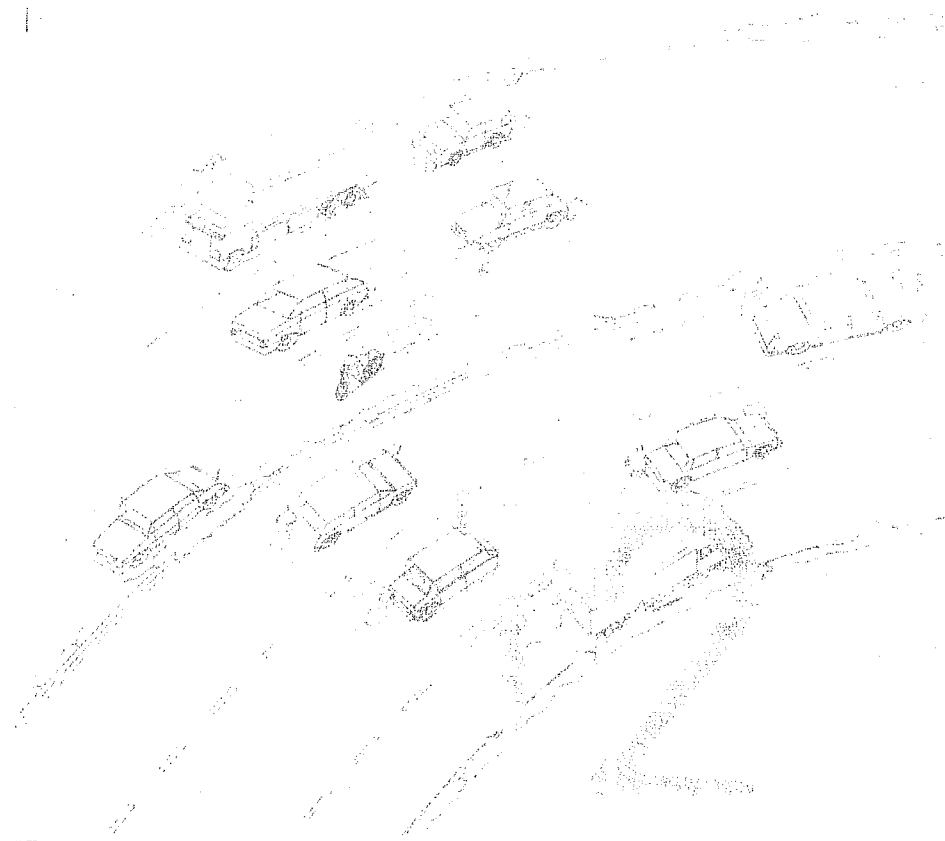
.....

.....

.....

Κεφάλαιο 12

Ατυχήματα στο σπίτι!

Δραστηριότητα 1

Ο δάσκαλος ή η δασκάλα σας έχει φέρει στην τάξη ένα σφυρί, μία πένσα, ένα μαχαίρι, ένα ψαλίδι.

Γνωρίζετε πώς να τα χρησιμοποιείτε;

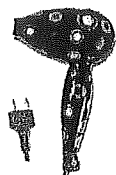

Δραστηριότητα 2

Ο δάσκαλος ή η δασκάλα σας έχει φέρει στην τάξη

- ...ένα σίδερο και ένα πιστολάκι μαλλιών.

Γνωρίζετε πώς να τα χρησιμοποιείτε;

- ...μία πρίζα τσίχου.

Σε τι χρησιμεύει; Μπορεί να γίνει επικίνδυνη;

- ...άδεια και καθαρά μπουκάλια απορρυπαντικών και αφρόλουτρου και άδειες και καθαρές συσκευασίες χυμού και γάλακτος. Το περιεχόμενο όλων αυτών είναι πόσιμο;

Επισημάνετε πάνω στις συσκευασίες των μπουκαλιών απορρυπαντικών εικόνες-σύμβολα που δείχνουν ότι είναι επιβλαβή.

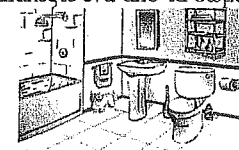
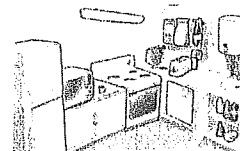
Δραστηριότητα 3

Στον παρακάτω πίνακα υπάρχουν, στην πρώτη γραμμή, κατηγορίες ατυχημάτων που μπορεί να συμβούν στο σπίτι. Γράψτε κάτω από κάθε ατύχημα τα αντικείμενα της δραστηριότητας 2 που μπορεί να το προκαλέσουν.

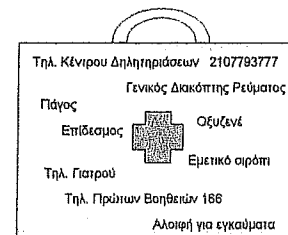
Εγκαύματα	Δηλητηριάσεις	Ηλεκτροπληξία

Εργασία σε ομάδες

Χωριστείτε σε ομάδες. Διαλέξτε ένα από τα δωμάτια του σπιτιού που δείχνουν οι παρακάτω εικόνες.

Σημειώστε τι ατυχήματα μπορεί να συμβούν μέσα στο δωμάτιο. Πώς μπορείτε να τα προλάβετε; Αν συμβεί το ατύχημα, τι πρέπει να κάνετε; Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με την ομάδα σας. Θα σας βοηθήσουν και οι λέξεις στο βαλίστάκι πρώτων βοηθειών!

Ατυχήματα	Για να μη γίνει, πρέπει...	Αν γίνει, πρέπει...

Στη συνέχεια, με θεατρικό παιχνίδι δείξτε στην τάξη ένα από τα ατυχήματα και αυτό που πρέπει να κάνετε μετά το ατύχημα.

Συμπεραίνουμε

Στο σπίτι προσέχουμε τα αντικείμενα που

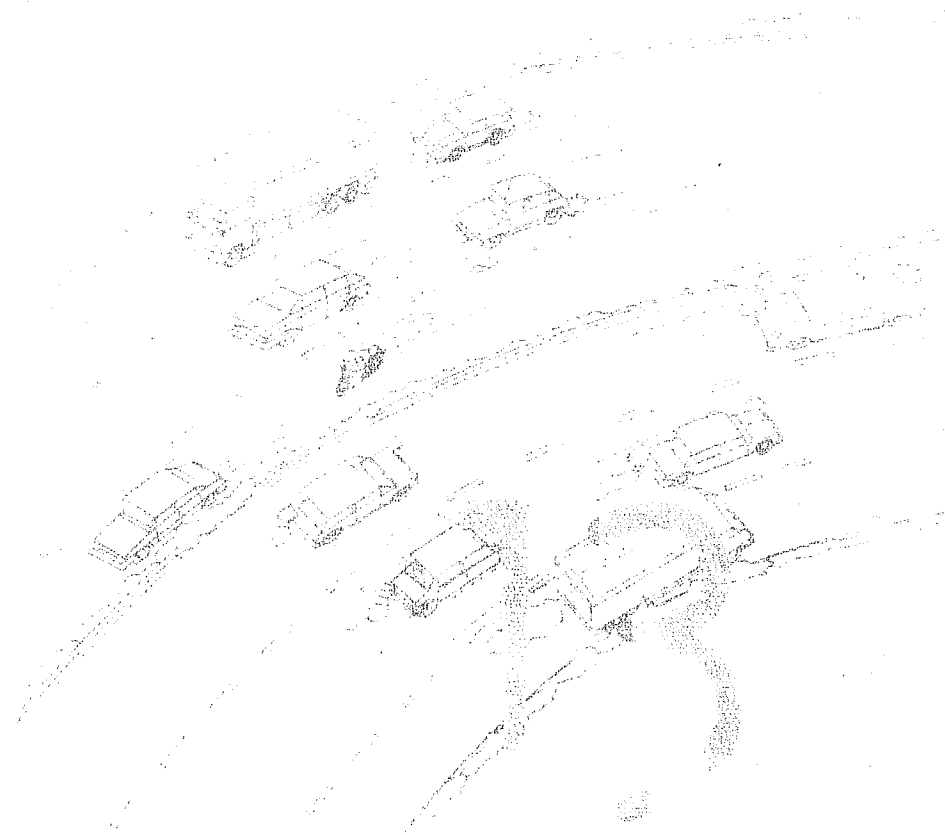
.....

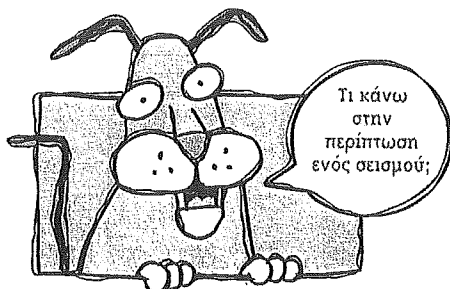
.....

.....

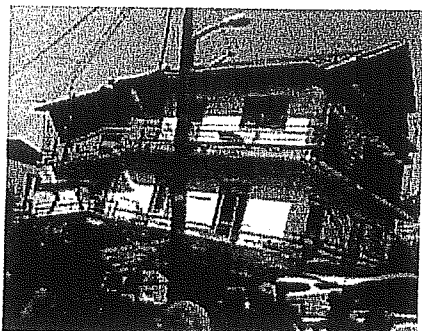
Κεφάλαιο 13

Σεισμός

Οι σεισμοί αποτελούν συχνό φαινόμενο για τη χώρα μας. Η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρώπη από πλευράς σεισμικότητας και την έκτη στον κόσμο.

Κατοικία στη Λευκάδα που επλήγη από το σεισμό που είχε μέγεθος 6,4 βαθμούς της κλίμακας Ρίχτερ, τον Αύγουστο του 2003.

Δραστηριότητα 1

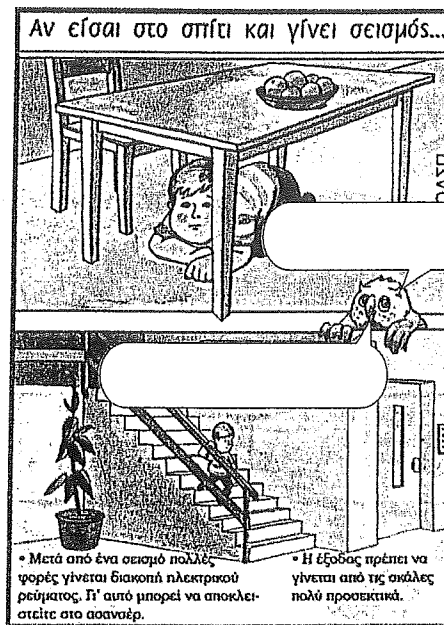
Βάλτε σε κύκλο τα υλικά εκείνα που θα βάζατε σε ένα σάκο επιβίωσης για το ενδεχόμενο ενός σεισμού.

πυροσβεστήρας	κολώνια
υπνόσακος	ανεμιστήρας
σφυρίχτρα	εμφιαλωμένο νερό
κουτί πρώτων βοηθειών	μπαταρίες
κονσέρβες	τηγάνι
φακός	μποτάκια
ραδιοφωνάκι	καπέλα

Ετοιμάστε για την τάξη σας ένα σάκο επιβίωσης με υλικά που θα φέρετε από το σπίτι.

Δραστηριότητα 2

Γνωρίζετε τι πρέπει να κάνετε κατά τη διάρκεια ενός σεισμού;

Παρατηρήστε προσεκτικά τις διπλανές εικόνες. Τι πρέπει να κάνετε αν γίνει σεισμός και είστε στο σπίτι;

Συμπληρώστε τα λόγια της κουκουβάγιας.

Δραστηριότητα 3

Με το δάσκαλο ή τη δασκάλα σας πραγματοποιήστε ασκήσεις ετοιμότητας για την περίπτωση σεισμού.

Συμπεραίνουμε

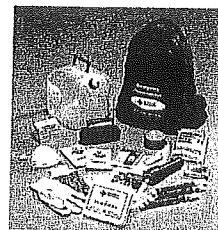
Ο σεισμός αποτελεί ένα φυσικό φαινόμενο. Όσο διαρκεί...

Όταν σταματήσει

Εργασία για το σπίτι

Ετοιμάστε, με τη βοήθεια των γονιών σας, ένα σάκο επιβίωσης για την περίπτωση σεισμού.

Κεφάλαιο 14

Συζήτηση για το μάθημα
της κυκλοφοριακής αγωγής

Δραστηριότητα 1

Σκεφτείτε τι μάθατε στα μαθήματα κυκλοφοριακής αγωγής και γράψτε εδώ:

Α) κάτι που σου έκανε εντύπωση

.....

.....

.....

.....

Β) κάτι που σου φαίνεται πολύ χρήσιμο

.....

.....

.....

.....

Γ) κάτι που σου άρεσε πολύ

.....

.....

.....

.....

Δ) κάτι που δε σου άρεσε

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητα 2

Στα μαθήματα για την κυκλοφοριακή αγωγή συχνά δουλεύατε σε ομάδες. Γράψτε εδώ:

Α) κάτι που έμαθες από τα μέλη της ομάδας σου και δεν το ήξερες

.....

.....

.....

.....

Β) κάτι που έκανε ή πέτυχε η ομάδα στην οποία δούλευες

.....

.....

.....

.....

Γ) κάτι που δεν σου άρεσε όταν δούλευες σε ομάδα.

.....

.....

.....

.....

Συμπεραίνουμε

Τα μαθήματα για την κυκλοφοριακή αγωγή ήταν

Δουλεύοντας σε ομάδες

.....